

Beata Klich
Patrycja Pilc

PROGRAM WIELOLETNI KULTURA+ (2011-2015)

Opis programu

Program Wieloletni Kultura+ powstał m.in. w celu zapewnienia stabilnego finansowania projektów digitalizacyjnych w Polsce. Działał w latach 2011-2015. Uchwaliła go Rada Ministrów na mocy uchwały RM nr 176/2010 r. z dnia 12 października 2010 r. wraz z późniejszymi aktualizacjami (w 2011 i w 2012 roku) jako wieloletni program rządowy na lata 2011-2015.

Program Wieloletni Kultura+ składał się z dwóch części: *Biblioteka+*, *Infrastruktura Bibliotek* i *Digitalizacja*. Łączne nakłady na realizację założeń programu w latach 2011-2015 wynosiły 369 761 000 zł, zaś budżet Priorytetu *Digitalizacja* opiewał na 120 mln zł. Operatorem Priorytetu *Biblioteka+*, *Infrastruktura Bibliotek* był *Instytut Książki* w Krakowie, natomiast Operatorem Priorytetu *Digitalizacja* był *Narodowy Instytut Audiowizualny*.

Celem realizowanego w latach 2011-2015 *Programu Wieloletniego Kultura+* była poprawa dostępu do kultury oraz uczestnictwa w życiu kulturalnym na terenach wiejskich i wiejsko-miejskich. Program zakładał modernizację i budowę infrastruktury bibliotecznej oraz digitalizację zasobów polskich muzeów, bibliotek i archiwów.

W efekcie realizacji Programu mieszkańcy Polski, zwłaszcza wsi i małych miast, powinny uzyskać dostęp do cyfrowych zasobów polskiego dziedzictwa kulturowego za pośrednictwem Internetu.

Budżet Priorytetu *Digitalizacja* (środki budżetu państwa) na lata 2011-2015 wynosił 120 mln zł. Ponad 40 mln zł przeznaczono na finansowanie Centrów Kompetencji.

Priorytet gwarantował koordynację i systemowe finansowanie działań w zakresie digitalizacji, określał jednolite standardy digitalizacji, regulował zasady przechowywania zdigitalizowanych zasobów, wyznaczał cele ilościowe w postaci mierników oraz regulował zasady udostępniania zasobów (wraz z regulacjami dotyczącymi praw autorskich do zdigitalizowanych zasobów).

W ramach Priorytetu *Digitalizacja* każdego roku ogłaszano konkurs na projekty digitalizacyjne dla samorządowych i państwowych instytucji kultury oraz archiwów państwowych. Zapewniał on beneficjentom środki na zakup sprzętu do digitalizacji i budowę

infrastruktury digitalizacyjnej, przy czym nie tylko powstawały nowe pracownie, ale również te starsze były modernizowane – realizacja programu prowadziła w kierunku utworzenia sieci pracowni digitalizacyjnych w całej Polsce. Równolegle finansowany był sam proces digitalizacji oraz odpowiednie zabezpieczanie zbiorów i ich udostępnianie. Co ważne, w ramach programu można było prowadzić także projekty kilkuletnie. W ramach Priorytetu digitalizowano obiekty o uregulowanej sytuacji prawnej, możliwe jednakże było pokrycie ze środków *PW Kultura+* kosztów zakupu niezbędnych licencji.

Do uprawnionych wnioskodawców, mogących wziąć udział w programie należały: państwowe instytucje kultury, których organizatorem jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, samorządowe instytucje kultury oraz samorządowe instytucje kultury współprowadzone przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a także Archiwa Państwowe.

Minimalna kwota wnioskowana wynosiła 100 000 zł, natomiast maksymalna – 2 000 000 zł. Operatorem konkursu był *Narodowy Instytut Audiowizualny*, który pełnił równocześnie funkcję Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji zbiorów audiowizualnych.

W ramach *PW Kultura+* działały także Centra Kompetencji w zakresie digitalizacji poszczególnych typów materiałów (bibliotecznych, muzealnych, archiwalnych, audiowizualnych – w tym kinematograficznych oraz zabytków), które m. in. gromadzą zdigitalizowane zasoby kultury wraz ze stosownymi licencjami¹.

Podsumowanie programu

Liczba obiektów zdigitalizowanych

Podczas trwania projektu zdigitalizowano 687 818 obiektów. Najwięcej w województwach pomorskim (237 483) i mazowieckim (182 802). Małopolska zajęła w tym zestawieniu piąte miejsce. Zdigitalizowano tam 45 678 obiektów.

Liczba skanów obiektów zdigitalizowanych

W trakcie projektu wykonano 76 379 850 skanów. Najwięcej w województwach mazowieckim (34 161 143) i pomorskim (17 810 134). Małopolska uplasowała się na trzeciej pozycji wraz z liczą skanów 9 047 391.

¹ *Kultura cyfrowa - Program Wieloletni Kultura+*, [online] <http://www.digit.mkidn.gov.pl/pages/finansowanie/programy/program-wieloletni-kultura.php>, [dostęp: 19 maja 2019].

Liczba utworzonych pracowni digitalizacyjnych

Łącznie utworzono 50 pracowni digitalizacyjnych. Najwięcej w województwach mazowieckim (18) i pomorskim (6). Małopolska zajęła czwartą pozycję wraz z utworzonymi pięcioma pracowniami digitalizacyjnymi.

Budżet

Ogólny budżet programu to 98 216 148,88 złotych. Najwięcej środków wykorzystano w województwach mazowieckim (55 847 850) i małopolskim (9 965 043). Zatem w łącznym zestawianiu Małopolska plasuje się wysoko – na drugiej pozycji.

Obiekty biblioteczne

Podczas trwania projektu zdigitalizowano 182 874 obiektów bibliotecznych. Najwięcej w województwach kujawsko-pomorskim (58 438) i mazowieckim (48 468). Małopolska względem zdigitalizowanych obiektów bibliotecznych zajęła czwarte miejsce – 13 385.

W trakcie projektu wykonano 4 227 833 skanów obiektów bibliotecznych. Najwięcej w województwach mazowieckim (1 425 557) i śląskim (539 401). W Małopolsce utworzono 206 477 takich skanów co pozwoliło na zajęcie siódmej pozycji.

Obiekty muzealne

Podczas trwania projektu zdigitalizowano 103 012 obiektów muzealnych. Największą liczbę w województwach mazowieckim (48 491) i małopolskim (18 201). Z uwagi na to Małopolska zajęła wysoką, drugą lokatę.

W trakcie trwania projektu wykonano 653 866 skanów obiektów muzealnych. Najwięcej w województwach mazowieckim (394 333) i małopolskim (197 986). Zatem w łącznym zestawianiu Małopolska plasuje się w czołówce – na drugiej pozycji.

Obiekty archiwalne

Podczas trwania projektu zdigitalizowano 398 857 obiektów archiwalnych. Najwięcej w województwach pomorskim (202 042) i mazowieckim (84 443). Małopolska zajęła czwarte miejsce wraz z 13 976 obiektami.

W trakcie trwania projektu wykonano 6 199 026 skanów obiektów archiwalnych. Najwięcej w województwach wielkopolskim (1 427 146) i lubelskim (1 187 391). W Małopolsce powstało 183 953 skanów co pozwoliło na zajęcie dziesiątego miejsca.

Obiekty audiowizualne

Podczas trwania projektu zdigitalizowano 3 075 obiektów audiowizualnych. Najwięcej w województwach mazowieckim (1 400) i dolnośląskim (1 156). W Małopolsce zdigitalizowano 116 obiektów, w związku z tym województwo plasuje się na czwartej lokacie.

W trakcie trwania projektu wykonano 65 299 125 skanów obiektów audiowizualnych. Najwięcej w województwach mazowieckim (32 004 589) i pomorskim (17 256 300). Małopolska zajęła trzecie miejsce wraz z 8 458 975 obiektami.

Obiekty udostępnione w sieci internet

Podczas trwania projektu udostępniono w sieci Internet 11 143 193 obiektów. Największa liczba dotyczy województw: wielkopolskiego (7 525 194) oraz mazowieckiego (1 256 767). W Małopolska udostępniono 209 088 obiektów co pozwoliło na zajęcie piątej pozycji.

W trakcie trwania projektu udostępniono w sieci Internet 64 054 891 skanów. Najwięcej w województwach mazowieckim (28 076 332) i pomorskim (15 170 019). W Małopolsce udostępniono 6 999 771 skanów i w związku z tym województwo to zajęło czwarte miejsce.

Podsumowując, województwo małopolskie najlepiej wypadło w kwestii zdigitalizowanych obiektów muzealnych, a także ich skanów. W innych aspektach Małopolska plasowała się między trzecią, a piątą pozycją. Korzystanie wypada także zestawienie ogólnego budżetu, gdzie omawiane województwo zajęło drugie miejsce. Najniższą, bo dziesiątą lokatę, Małopolska zajęła w kontekście skanów obiektów archiwalnych.

Zrealizowane projekty

Wszyscy Święci w Muzeum Narodowym w Krakowie

Celem projektu była digitalizacja bezcennej kolekcji grafik z wizerunkami świętych postaci, także przedstawięń mariologicznych i zapomnianych już dzisiaj patronów oraz popularyzacja online tego dotąd niepublikowanego w całości zbioru, by umożliwić dostęp do bogatego i często wykorzystywanego przez badaczy i naukowców zasobu ikonograficznego. Realizacja zaplanowanych działań projektowych umożliwiła: - digitalizację 1556 grafik

z XVI - XX w., unikatowych pod względem ikonograficznym, artystycznym i historycznym, które stanowią reprezentatywny przegląd scen ewangelicznych obrazują świadectwo pobożności pokoleń wiernych, tak z terenów Rzeczypospolitej, jak i całej chrześcijańskiej Europy, a także świata. Metoda digitalizacji i parametry sprzętowe zostały wybrane na podstawie analizy technologii funkcjonujących na rynku i dobrych praktyk krajowych i zagranicznych instytucji kultury oraz dostosowane do wymagań obiektów przy jednoczesnym zapewnieniu najwyższych standardów w zakresie wydajności i jakości obrazu cyfrowego. Proces digitalizacji prowadzony był z wykorzystaniem zakupionego profesjonalnego zestawu fotograficznego, opracowanie merytoryczne 1556 grafik, w ramach którego przygotowano zostały opisy inwentarzowe i popularnonaukowe, które wraz z wizerunkami cyfrowymi służą prezentacji obiektów on-line. W ramach procesu opracowania nastąpiło uzupełnienie zasobu metadanych opisowych w systemie bazodanowym zgodnie z obowiązującymi standardami i wytycznymi w zakresie ewidencji zbiorów muzealnych. Ponadto przygotowana została warstwa interpretacyjna w postaci tekstów popularnonaukowych, objaśniających szerszej publiczności znaczenie i treści ideowe publikowanych dzieł, jak też zaopatrzenie eksponatów w słowa kluczowe, tagi lub terminy słownika Iconclass, aby ułatwić wyszukiwanie określonych tematów ikonograficznych.

<http://kultura.malopolska.pl>.

Budowa pracowni digitalizacyjnej w Archiwum Państwowym w Krakowie

W ramach prac remontowych wykonano malowanie pomieszczenia farbą achromatyczną w kolorze szarym - nie odbija światła. Doprowadzono sieć LAN. Zakupiono osuszacz powietrza z jonizatorem zalecany przez pracowników NAC podczas szkoleń. Zakupiono skaner dzielowy A1. Wykonano szkolenie dla operatorów skanera oraz osób pośrednio zaangażowanych w proces digitalizacji. Zakupiono stację graficzną z profesjonalnym monitorem dla skanera. Monitor EIZO i program graficzny Photoshop. Zakupiono serwer plików NAS o poj. 20 TB, 12 szt. dysków do macierzy dyskowej Archiwum, poj 2TB każdy, UPSy przeznaczone do serwera plików NAS. Zakupiono 4 dyski zew. niezbędne do terminowego przekazywania materiałów do CRC w NAC wraz z pokrowcami i przedłużaczami USB.

Centrum digitalizacji zbiorów bibliotecznych MNK

W wyniku realizacji projektu utworzone zostało centrum digitalizacji zbiorów bibliotecznych, wyposażone w specjalistyczną infrastrukturę, umożliwiającą kompleksowe opracowanie

cyfrowe i merytoryczne bogatej kolekcji bibliotecznej gromadzonej przez Muzeum równoległe z dziełami sztuki i zabytkami kultury materialnej. Podstawa funkcjonalnego zaplecza digitalizacyjnego powstała w oparciu o sprzęt skanujący i fotograficzny oraz stacje komputerowe do obróbki plików graficznych i archiwizacji. Opracowanie merytoryczne typowanych do digitalizacji w ramach planu działalności digitalizacyjnej księgozbiorów umożliwia wdrożony program biblioteczny, który zintegrował w jednym systemie informatycznym zbiory biblioteczne o różnym charakterze i miejscu przechowywania. Ich udostępnienie on-line jest możliwe dzięki modułowi prezentacji w Internecie oraz oprogramowaniu do edycji plików DJV-u. Pracę w programie bibliotecznym umożliwił zakup sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem, o parametrach warunkowanych przez system, dostosowany do przeglądania plików w wysokiej rozdzielczości. Do przechowywania i archiwizacji plików w wysokiej rozdzielczości posłuży serwer pamięci masowej, który przy zastosowaniu dysków NL-SAS i macierzy dyskowych jest w stanie zapewnić bezpieczne przechowywanie dodatkowo ok. 70 TB danych oraz macierz archiwizacyjną wraz z dedykowanym oprogramowaniem sterującym automatyzacją i zarządzaniem procesu archiwizacji danych. Zbiory przechowywane w repozytorium danych zostaną udostępnione w Internecie, m.in. w profesjonalnej czytelni on-line, dzięki zakupionym stanowiskom komputerowym wyposażonym m.in. w słuchawki do odtwarzania multimedialnych dokumentów oraz nagrań z Mediateki MNK. Po zakończeniu realizacji projektu uzyskano następujące efekty rzeczowe (rezultaty projektu):

- sprzęt fotograficzny - 1 kpl.
- sprzęt skanujący z kolumną reprodukcyjną – 1 kpl.
- sprzęt komputerowy (stacjonarny i mobilny) - 24 szt.
- stacje graficzne - 3 szt.
- macierz dyskowa i archiwizacyjna – 2 kpl.
- licencje zintegrowanego programu bibliotecznego – 24 szt.
- moduł prezentacji w Internecie – 1 szt.
- oprogramowanie do edycji plików DJV-u – 2 szt.

Digitalizacja akt metrykalnych i akt stanu cywilnego

W ramach usługi zewnętrznej została wykonana digitalizacja z oryginałów akt metrykalnych i akt stanu cywilnego z zasobu ANK w ilości 88846 kopii cyfrowych. Archiwum założyło

wykonanie w 2014 roku 45856 kopii cyfrowych, a w 2015 roku 42990 kopii cyfrowych. Do końca 2014 roku zostało wykonane oraz poddano kontroli jakości 53551 kopii cyfrowych, czyli więcej niż zaplanowano. Wobec powyższego w 2015 roku wykonawca usługi wykonał 35295 kopii cyfrowych, a tym samym zakończył usługę przed zakładanym terminem.

www.szukajwarchiwach.pl.

Digitalizacja „Ilustrowanego Kuriera Codziennego“ kontynuacja za lata 1910-1924 oraz 1939 ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej

Małopolska Biblioteka Cyfrowa, której organizatorem jest Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie, zakończyła drugą część prac nad digitalizacją „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” za lata 1910-1924 oraz 1939 ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej. Projekt realizowany jest w ramach Wieloletniego Programu Rządowego Kultura+ (Priorytet "Digitalizacja"). Motywacją do ubiegania się o wypożyczenie woluminów z lat 1910-1924 oraz 1939 z Biblioteki Jagiellońskiej było udostępnienie wcześniej zeskanowanych woluminów „IKC-a” w MBC. Ilustrowany Kurier Codzienny to największy dziennik okresu Drugiej Rzeczypospolitej oraz okresu I wojny światowej, stanowiący obecnie najważniejsze źródło historyczne do badania dziejów Polski Odrodzonej. Wiodąca rola IKC jako głównej kroniki informacyjnej okresu Drugiej Rzeczypospolitej jest potwierdzona przez liczne prace naukowe. Cele projektu:

- Ochrona i zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego;
- Utrwalanie zasobów dziedzictwa kulturowego w formie cyfrowej;
- Poszerzanie oferty biblioteki o usługi dostosowane do potrzeb użytkowników i wymogów stawianych przez szybko zmieniające się standardy zdobywania wiedzy;
- Udoskonalenie sposobów przeszukiwania zawartości dokumentów,
- Wyrównanie szans dostępu do informacji bez względu na miejsce zamieszkania, narodowość, wyznanie.

Digitalizacja „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” rozpoczęła się już we wrześniu 2011 r. i jego pierwsza część trwała do końca sierpnia 2012 r. i obejmowała lata 1925-1938. Część druga trwała do października 2013 r i obejmowała lata 1910-1924. W pracowni digitalizacyjnej Małopolskiej Biblioteki Cyfrowej w drugiej części zeskanowano kolejne 50 tys. stron Kuriera i 5 tys. numerów specjalnych. Prace digitalizacyjne trwały nieprzerwanie przez 2 lata. Zabezpieczono w formie cyfrowej materiał zajmujący prawie 10 TB. Dane te, a także z wcześniejszych realizowanych zadań MBC, zostały zarchiwizowane na specjalnej

macierzy dyskowej, która została zakupiona w ramach otrzymanych funduszy na realizację projektu. W trakcie realizacji prac digitalizacyjnych „Kuriera” zastosowano też nowatorską metodę rozpoznawania tekstu drukowanego, co umożliwiło, po raz pierwszy na taką skalę, wysoką skuteczność indeksacji słowa drukowanego. Dzięki tej technologii zwiększyła się wartość udostępnionego materiału. Zeskanowane i opracowane zbiory zostały indeksowane przez serwery Federacji Bibliotek Cyfrowych oraz udostępniane w sieci polskich bibliotek cyfrowych PIONIER. Intensywna eksploatacja dziennika spowodowała, że żadna polska placówka biblioteczna nie posiada kompletu egzemplarzy w dobrym stanie zachowania. Aktualnie użytkowe kopie poszczególnych numerów są dostępne w zasobach kilku bibliotek i archiwów w kraju i tylko intensywna akcja scaleniowa pozwoli ocalić zasób. Do tej pory w ramach Małopolskiej Biblioteki Cyfrowej zdigitalizowano i elektronicznie udostępniono w internecie ponad 2 miliony stron. Zajęło to ponad 7 lat. W tym czasie odwiedziło bibliotekę cyfrową ponad 6 milionów internautów z całego świata, którym oddano do dyspozycji ponad 70 tys. publikacji. Na zakończenie projektu zorganizowano konferencję pn. Digitalizacja „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” – z tradycją w przyszłość, która odbyła się 24 października 2013 roku. Została doposażona pracownia digitalizacyjna.

http://www.europeana.eu/portal/search.html?query=DATA_PROVIDER%3A%22Ma%C5%82opolska+Biblioteka+Cyfrowa%22&qf=PROVIDER%3A%22Federacja+Bibliotek+Cyfrowych%22

http://fbc.pionier.net.pl/search#fq={!tag=europeana_dataProvider}europeana_dataProvider%3A%22Ma%C5%82opolska%20Biblioteka%20Cyfrowa%22&q=%3A*

Digitalizacja "Ilustrowanego Kuriera Codziennego" za lata 1925 - 1938 ze zbiorów Archiwum Państwowego w Krakowie

Małopolska Biblioteka Cyfrowa, której organizatorem jest Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie, zakończyła pracę nad digitalizacją „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” za lata 1925-1938 ze zbiorów Archiwum Państwowego w Krakowie. Projekt realizowany jest w ramach Wieloletniego Programu Rządowego Kultura+ (Priorytet "Digitalizacja"). Był to projekt dotyczący digitalizacji największego dziennika okresu Drugiej Rzeczypospolitej oraz okresu I wojny światowej, stanowiącego obecnie najważniejsze źródło historyczne do badania dziejów Polski Odrodzonej. Wiodąca rola IKC jako głównej kroniki informacyjnej okresu Drugiej Rzeczypospolitej jest potwierdzona przez liczne prace naukowe. Cele projektu: ochrona i zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, utrwalanie zasobów dziedzictwa kulturowego w formie cyfrowej, poszerzanie oferty biblioteki o usługi

dostosowane do potrzeb użytkowników i wymogów stawianych przez szybko zmieniające się standardy zdobywania wiedzy, udoskonalenie sposobów przeszukiwania zawartości dokumentów, wyrównanie szans dostępu do informacji bez względu na miejsce zamieszkania, narodowość, wyznanie. Digitalizacja „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” rozpoczęła się już we wrześniu 2011 r. i trwała do końca sierpnia 2012 r. W pracowni digitalizacyjnej Małopolskiej Biblioteki Cyfrowej zeskanowano ponad 90 tys. kart dziennika, a następnie udostępniono on-line 5 tys. numerów „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” wraz z dodatkami wydawniczymi. Prace trwały nieprzerwanie przez 10 miesięcy, a zgromadzony materiał w formie cyfrowej zajął ponad 5 TB danych. Dane te, a także informacje z wcześniej realizowanych zadań MBC, zostały zarchiwizowane na specjalnej macierzy dyskowej, zakupionej w ramach funduszy otrzymanych na realizację projektu. Opracowane materiały zostały udostępnione w Małopolskiej Bibliotece Cyfrowej i są indeksowane przez serwery Federacji Bibliotek Cyfrowych oraz udostępniane w sieci polskich bibliotek cyfrowych PIONIER. Intensywna eksploatacja dziennika spowodowała, że żadna polska placówka biblioteczna nie posiada kompletu egzemplarzy zachowanych w dobrym stanie. Aktualnie użytkowe kopie poszczególnych numerów są dostępne w zasobach kilku bibliotek i archiwów w kraju i tylko intensywna akcja scaleniowa pozwoli ocalić zasób. W trakcie realizacji prac digitalizacyjnych „Kuriera” zastosowano nowatorską metodę rozpoznawania tekstu drukowanego, co umożliwiło, po raz pierwszy na taką skalę, wysoką skuteczność indeksacji słowa drukowanego. Dzięki tej technologii zwiększyła się wartość udostępnionego materiału. Udostępnienie IKC w Małopolskiej Bibliotece Cyfrowej stanowiło motywację do ubiegania się o wypożyczenie pozostałych woluminów z lat 1910-1924 oraz 1939 z Biblioteki Jagiellońskiej.

http://www.europeana.eu/portal/search.html?query=DATA_PROVIDER%3A%22Ma%C5%82opolska+Biblioteka+Cyfrowa%22&qf=PROVIDER%3A%22Federacja+Bibliotek+Cyfrowych%22

http://fbc.pionier.net.pl/search#fq={!tag=europeana_dataProvider}europeana_dataProvider%3A%22Ma%C5%82opolska%20Biblioteka%20Cyfrowa%22&q=%3A*

Digitalizacja najcenniejszych arrasów z kolekcji wawelskiej 2015

Celem zadania była digitalizacja, wizualizacja i publikacja unikalnej kolekcji arrasów wawelskich Zygmunta Augusta. Kustosze dokonali selekcji zbioru 16 tkanin, który stanowi reprezentacyjny przegląd całej kolekcji (wraz ze zdigitalizowaną pilotażowo tapiserią „Szczęśliwość Rajska”), której duża część zdeponowana jest w magazynach. Zaprojektowana

i wykonana przez największych ówczesnych flamandzkich artystów i warsztaty, prócz walorów artystycznych i treściowych, posiada fascynującą historię, o szczególnym znaczeniu dla narodu polskiego. Powstałe w Brukseli, w l. 40. XVI wieku, zamówione i przywiezione na Wawel w l. 50 XVI wieku arrasory tworzą kilka serii tematycznych, różniących się również formatem i przeznaczeniem. Arrasory te stanowią nie tylko zabytek najwyższej klasy artystycznej, ale są też nierozdzielnie związane z dziejami Rzeczypospolitej, stanowiąc świadectwo przeszłości Polski i jej niepodważalnej pozycji kulturalnej w dawnych wiekach. Kolekcja ta wydaje się jednym z najbardziej znanych zabytków w Polsce, jednak paradoksalnie rozpoznawalność ta jest zważniejsza, a wrażenie powszechnej znajomości wawelskiego zbioru wiąże się często z powierzchownością i wrywkowością owej wiedzy, tymczasem kryje ona w sobie mnóstwo wątków tematycznych i fascynującą historię. Część tkanin jest świeżo po konserwacji, pozostałe w stanie bardzo dobrym, co pozwoliło wydobyć ich artystyczną i technologiczną istotę. Arrasory na co dzień są prezentowane w komnatach Zamku Królewskiego na Wawelu seriami, wymienianymi co 4 lata, więc publikacja ich wizerunków na Portalu umożliwi użytkownikom polskim i zagranicznym stały dostęp do jednej z najważniejszych reprezentacji dziedzictwa kulturowego Polski, a zarazem symbolu polskiej państwowości. Dla realizacji celu projektu konieczna była rozbudowa infrastruktury technicznej Regionalnej Pracowni Digitalizacji, w ramach realizacji projektu zakupiono: stacjonarny skaner 3D pracujący w rozdzielczości ok. 0.1 mm wraz z dwoma licencjami, specjalistyczny sprzęt fotograficzny, dyski do macierzy wraz z usługą instalacji oraz dyski zewnętrzne USB. W ramach realizacji projektu „Digitalizacja najcenniejszych arrasów z kolekcji wawelskiej” zrealizowano niżej wymienione działania: dokonano digitalizacji obiektów muzealnych w siedzibie Partnera projektu zgodnie z przyjętym harmonogramem. Specyfika arrasów wymagała wykorzystania skanowania trójwymiarowego wielkogabarytowego (0.51 mm) oraz wysokorozdzielczej fotografii z pikselem terenowym (0.5 mm). Zatem digitalizacji dokonano z wykorzystaniem wielkoformatowego skaningu laserowego oraz fotogrametrii i skanowania submilimetrowego. Ponadto dla każdego z obiektów wybrane zostały we współpracy z konserwatorami fragmenty o szczególnej wartości artystycznej i narracyjnej, które zostały zeskanowane skanerem strukturalnego światła białego w rozdzielczości 0.1 mm oraz sfotografowane z pikselem terenowym na poziomie 0.1 mm. Następnie dane pozyskane w procesie digitalizacji zostały poddane edycji i obróce graficznej, treści graficzne zostały przygotowane do publikacji na portalu, utworzono modele 3D. Równocześnie trwały prace redakcyjne i edytorskie nad materiałami merytorycznymi nt. digitalizowanych obiektów. Pracownicy z redakcji merytorycznej wraz

z kustoszami i specjalistami współtworzyli treści merytoryczne. Dokonano także tłumaczenia opisów obiektów na język angielski wraz z proofreadingiem oraz części tekstów kontekstowych. Opracowane dane pozyskane w procesie digitalizacji zostały opublikowane na Portalu i udostępnione na 2 poziomach: Materiały z digitalizacji w postaci źródłowych plików cr2 (zdjęcia) oraz w uniwersalnych, otwartych formatach PLY i OBJ (chmury punktów, siatki trójkątów) zostały wprowadzone do Repozytorium, dostępnego dla pracowników Wawelu oraz dla redakcji Portalu. Cyfrowe wizerunki obiektów, uzupełnione o opisy, teksty kontekstowe, metadane, materiały edukacyjne zostały opublikowane w postaci zbiorczych prezentacji na karcie konkretnego obiektu na ogólnie dostępnym Portalu muzea.malopolska.pl. Wszystkie zgromadzone materiały są udostępniane bezpłatnie z możliwością pobrania do celów edukacyjnych.

Digitalizacja zabytków architektury i sztuki miasta Sucha Beskidzka wraz zakupem wyposażenia

Digitalizacja dziedzictwa kulturowego miasta Sucha Beskidzka w zakresie najcenniejszych obiektów architektury i sztuki w postaci XVII-wiecznych zespołów zabytkowych: zamkowo-parkowego z renesansowym zamkiem zwanym „Małym Wawelem” i klasztorno-kościelnego z dwoma budynkami kościołów pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny z XVII i XIX w., archiwaliów. Małej architektury sakralnej w postaci kapliczek, kaplic i przydrożnych krzyży. Zakupiono archiwalia i je zdigitalizowano. Digitalizacji poddano zachowaną ikonografię, tj. projekty dokumentacji, publikacje naukowe z ich wizerunkami, zdjęcia oraz dokumenty związane z ww. obiektami historią miasta Sucha Beskidzka, które w ramach projektu zostały zakupione od prywatnych kolekcjonerów. Poddaliśmy selekcji zgromadzony materiał. Zakupiono specjalistyczny sprzęt: aparaty fotograficzne z wymiennymi obiektywami, rejestrator dźwięku, skaner do negatywów i slajdów, programy do tworzenia prezentacji panoram obrazów 360 stopni, zestaw nagłośnieniowy oraz odpowiednie wyposażenie służące do przechowywania zbiorów.

<http://muzeum.sucha-beskidzka.pl/kapliczki>

Doposażenie pracowni digitalizacyjnej o wielkoformatowy skaner dzielowy formatu A0

Przygotowano materiały do digitalizacji, łącznie 1741 jednostek. W trybie zamówienia publicznego zakupiono dzielowy skaner płaski formatu A0 wraz ze stacją roboczą do jego obsługi. Dostawca skanera ScannTECH 600i-fb zaoferował najniższą cenę przy zachowaniu parametrów technicznych określonych w SIWZ. W II połowie grudnia 2013 r. Archiwum

rozpoczęło digitalizację map Katastru Galicyjskiego i do końca maja zdigitalizowane zostało 1647 jedn. w łącznej ilości 12791 kopii cyfrowych.

Krajobraz Małopolski na szklanych negatywach

Celem projektu była digitalizacja unikatowej kolekcji szklanych negatywów fotograficznych muzeów Małopolski i ich popularyzacja on-line. Muzeum Narodowe w Krakowie we współpracy z partnerami projektu - Muzeum Tatrzańskim im. Dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem, Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Mazarakich i Muzeum Regionalnym w Myślenicach – "Dom Grecki", wytypowało do projektu najcenniejsze klisze szklane pochodzące z końca XIX i pocz. XX w. o dużej wartości dokumentacyjnej, historycznej, jak i ikonograficznej. Obiekty zostały poddane zabiegom konserwatorskim służącym usunięciu przed digitalizacją wszelkich wad widocznych na nośnikach transparentnych, powodujących ryzyko szkod na obrazie cyfrowym. Następnie zostały zabezpieczone indywidualnie w kopertach i zbiorczo w specjalistycznych opakowaniach ochronnych o neutralnym pH. Proces digitalizacji został dostosowany do specyfiki obiektów i liczebności tej kolekcji z uwzględnieniem szczegółowej analizy rozwiązań funkcjonujących na rynku i dobrych praktyk krajowych i zagranicznych instytucji kultury (m.in. z MOMA, Morgan Museum, Biblioteki Kongresu w USA). Prowadzony był specjalistycznym sprzętem digitalizującym metodą fotograficzną, spełniającym najwyższe normy optyczne i umożliwiającym reprodukcję w skali 1:1 w ciągu ułamka sekundy z zachowaniem wysokich standardów bezpieczeństwa obiektów (m.in. system specjalnych ramek służył podtrzymywaniu obiektów nad szklaną płytą zabezpieczając je przed zniszczeniem czy porysowaniem). Obiekty zostały opracowane w programie do ewidencji elektronicznej i katalogowania zbiorów muzealnych oraz zarządzania procesami muzealnymi <http://kultura.malopolska.pl>.

Małopolska Biblioteka Cyfrowa. Rozwój zasobu. Modernizacja infrastruktury

Na mocy porozumienia o współpracy między Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Krakowie a Tatrzańskim Parkiem Narodowym, we współpracy z Fundacją im. Zofii i Witolda Paryskich, Małopolska Biblioteka Cyfrowa rozpoczęła prace nad digitalizacją i udostępnieniem on-line 5000 map i 200 przewodników pochodzących z kolekcji Zofii i Witolda Paryskich, przekazanych Ośrodkowi Dokumentacji Tatrzańskiej TPN. Projekt realizowany jest w ramach Wieloletniego Programu Rządowego Kultura+, Realizacja projektu umożliwiła pozyskanie środków finansowych na dokonanie generalnego remontu

pracowni digitalizacyjnej Małopolskiej Biblioteki Cyfrowej, polegającego na wymianie instalacji elektrycznej, montażu odpowiedniego oświetlenia, urządzeń oczyszczających powietrze z bakterii, kurzu, grzybów i pleśni oraz klimatyzacji. Dokonano również stabilizacji podłoża, pomalowano ściany i zaciemniono okna. Istotnym elementem realizowanego projektu był zakup skanera wielkoformatowego do map oraz wyposażenie Pracowni Społecznej Małopolskiej Biblioteki Cyfrowej w 5 stanowisk digitalizacyjnych, które wykorzystywać będą wolontariusze i stażyści WBP w Krakowie. W ramach projektu cyfrowe kolekcje Małopolskiej Biblioteki Cyfrowej zostały wzbogacone w mapy topograficzne i turystyczne, ukazujące przemiany kartograficzne obrazu Tatr. Wśród map przeglądowych szczególnie wyróżnia się wydana w 1886 r. w Wiedniu Mapa Królestwa Galicji w skali 1:864000, zaliczana do map warstwowo barwnych. W kolekcji są także mapy tematyczne, m.in. o treści geologicznej - np. wydawana w latach 1958-78 mapa geologiczna Tatr polskich w skali 1:10000, hydrograficznej i hipsometrycznej. Ozdobą zbiorów są panoramy Tatr wydane w większości w XIX w. oraz jedne z pierwszych planów Zakopanego. Prócz map, zbiory Małopolskiej Biblioteki Cyfrowej zasilą przewodniki z lat 1797-1953 zawierające opisy m.in.: Tatr, Pienin, Alp, Spisza, Orawy, Słowacji. Tworzenie elektronicznych publikacji odbywało się na bieżąco, w miarę postępu prac nad przetwarzaniem i opracowaniem zasobu.

<http://mbc.malopolska.pl/dlibra>.

Rozbudowa infrastruktury technicznej dla zasobów cyfrowych MOCAK-u

W ciągu trwania programu Ministerialnego Kultura + Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK jedynie raz otrzymało dofinansowanie. Dzięki niemu możliwy był zakup program do inwentaryzacji, udostępniania zbiorów i przechowywania plików powstałych w wyniku digitalizacji oraz macierz dyskową służącą do przechowywania plików cyfrowych. Zakupiony przez nas program został zatwierdzony i opracowany przez FNAC Narodowy Fundusz Sztuki Współczesnej. Posiada rozbudowany moduł katalogowania i precyzyjnego opisywania artystów i twórców; dokumentowania dzieł i zdarzeń z nimi związanych zarówno w sposób opisowy jak i medialny. Inwentaryzacja przy jego pomocy odbywa się w zgodzie z wymogami międzynarodowego standardu opisu i inwentaryzacji dzieł sztuki, przyjętego przez ICOM i wdrożonego we wszystkich muzeach na świecie Object ID. Wdrożony przez nas system pozwala na elastyczny opis prezentowanych dzieł oraz ich kategoryzację, również za pomocą rozbudowanych słowników i tezaurusów. Kolekcja przeszukiwana jest według wielu kryteriów (np. kategorii, słowników, wyszukiwania pełno tekstowego) i eksplorowana na różne sposoby. Program korzysta z repozytorium na basie

MSAccess i przystosowany jest do pracy wielostanowiskowej w sieci operując nieograniczoną praktycznie ilością rekordów. Program ten zsynchronizowany jest z platformą zajmującą się zarządzaniem dużymi zbiorami plików medialnych, które są efektem procesu digitalizacji. Podstawowe usługi tego systemu to zapisywanie mediów w centralnym repozytorium, automatyczne generowanie predefiniowanych formatów podglądowych, zarządzanie metadanymi powiązanych z mediami, zarządzanie grupami użytkowników oraz prawami dostępu, nadzór nad wersjonowaniem zasobów, udostępnianie tych zasobów uprawnionym aplikacjom zewnętrznym. Liczba zakupionego sprzętu: 12 szt. + 3 szt. oprogramowania. W tym: Dyski HDD 2 TB (11 szt), macierz IBM System; Oprogramowanie zarządzające galerią internetową (Navigart); Zakup oprogramowania do inwentaryzacji i zarządzania kolekcją (Integra Light); Zakup oprogramowania do zarządzania zasobami multimedialnymi (Mediastore).

Utworzenie pracowni do digitalizacji muzealiów ze zbiorów Muzeum Miejskiego Suchej Beskidzkiej wraz z udostępnieniem ich w sieci

Utworzenie pracowni do digitalizacji muzealiów w Muzeum Miejskim Suchej Beskidzkiej oraz ich udostępnienie w sieci Internet. Przygotowano materiały do digitalizacji i ich opracowanie. Zakupiono zbiór dokumentów z pocz. XX w. Na potrzeby pracowni digitalizacyjnej udostępniono pomieszczenie o wym. 8 x 6 m mieszczące się na I piętrze muzeum, które było wykorzystane na czytelną przy archiwum muzealnym. Dostało wyposażone tak aby idealnie spełniało warunki w procesie digitalizacji. Przygotowane materiały zostały zdigitalizowane są one własnością muzeum. Dokonano klasyfikacji materiału, która uwzględnia rodzaj dokumentu oraz jakość generowanego obrazu. Do digitalizacji łącznie przeznaczono 2500 jednostek, w tym: archiwalia, dokumenty, druki ulotne, fotografie, zbiory artystyczne, numizmaty. Wdrożono platformę do prezentacji kolekcji w sieci w oparciu o system do digitalizacji zbiorów MUSNET wraz z licencjami: rozszerzenia NAVIGART i licencję rozszerzającą system MUSNET.

<http://zbiory.sucha-beskidzka.pl>

Wirtualne Muzea Małopolski Plus. 2013

Projekt zakładał rozbudowę infrastruktury technicznej dla istniejącej od marca 2012 r. Regionalnej Pracowni Digitalizacji (RPD), powstałej w ramach projektu Wirtualne Muzea Małopolski, w ramach którego zdigitalizowano ponad 700 eksponatów muzealnych z 35 muzeów z Małopolski i udostępniono je w szerokim kontekście na portalu edukacyjnym.

Zakup dodatkowego sprzętu i oprogramowania umożliwił m.in. wzrost efektywności skanowania i obróbki plików graficznych przed ich publikacją w internecie. Tym samym RPD została przekształcona w najwydajniej działające regionalne centrum digitalizacji i kompetencji, mogące docelowo digitalizować zbiory wszystkich muzeów w regionie. Projekt umożliwił także poszerzenie i ułatwienie dostępu do cyfrowych zasobów dziedzictwa kulturowego Małopolski odbiorcom polskim i zagranicznym przez digitalizację kolejnych 120 eksponatów z 4 muzeów, bez których nie jest możliwa pełna prezentacja zbiorów regionu: Manggha, Muzeum Archeologiczne w Krakowie, Muzeum ING PAN, a przede wszystkim Zamek Królewski na Wawelu.

Wirtualne Muzeum Fotografii część I, II, III, IV, V

W ramach zadania zostały uruchomione wszystkie prace przygotowawcze dotyczące przystosowania pracowni Muzeum do wysokiej jakości prac digitalizacyjnych podjęto prace związane z udoskonaleniem i rozwojem baz danych oraz szeroko pojętego udostępniania obiektów Muzeum Historii Fotografii oraz ich popularyzacji. W tym celu zostały wykonane: prace przygotowawcze na podstawie konsultacji zewnętrznych i wewnętrznych rozpoczęto modernizację Pracowni Dokumentacji Obrazowej MHF, dokonano zakupu i instalacji urządzeń i oprogramowania do serwerowni oraz sieci komputerowej i elektrycznej, zakupiono i wdrożono nowy sprzęt do opracowywania metadanych. Rozpoczęto modernizację repozytorium plików cyfrowych. Udoskonalono system inwentaryzowania zbiorów wprowadzono nowe katalogi: Archiwum i Biblioteka; zmodernizowano słownik miejscowości. Zmodernizowano Katalog Zbiorów Online. Dostosowano procedury digitalizacyjne do obowiązujących standardów. Został opracowany 60 stronicowy regulamin Pracowni Dokumentacji Obrazowej. Dokument składa się z dwóch części i zawiera szczegółowy opis wszystkich procedur dotyczących obiektu przeznaczonego do digitalizacji, począwszy od wyjścia obiektu z magazynu, poprzez procedury digitalizacyjne zgodne z normami ISO i KDP, aż po opis systemu zapisu plików. Wprowadzono nowe rekordy do muzealnej bazy danych. Do muzealnej bazy danych zostały włączone katalogi Biblioteki i Archiwum, przy okazji poprawiono istniejące wpisy i poszerzono zakres opisu obiektów. Zostały wprowadzone nowe rekordy. Zakładany plan przygotowania 14 tys. rekordów został zrealizowany. Został usprawniony system zarządzania plikami cyfrowymi. Powstało bezpieczne archiwum plików cyfrowych. Zostały zakupione materiały konserwatorskie, wykonano zabiegi konserwatorskie, zakupiono opakowania do transportu obiektów. Digitalizacja została wykonana zgodnie z Regulaminem Pracowni Dokumentacji Obrazowej.

Zostało zdigitalizowane 4 tys. Obiektów. Rozbudowano nowoczesną witrynę internetową powstał projekt graficzny, informatyczny nowych modułów oraz zostało wprowadzone 14 tys. rekordów do katalogu online. Została rozpoczęta akcja promocyjna projektu przygotowano film reklamowy - 1,5 min. animacja (Vimeo, YouTube, www.mhf.krakow.pl), przygotowano folder reklamowy i inne materiały informacyjne przeznaczone do rozpowszechniania publicznego oraz w trakcie konferencji zaplanowanej w październiku 2012 oraz innych spotkań. Następnie w ramach kolejnych części digitalizacji Muzeum Historii Fotografii stworzono Centrum Kompetencji ds. digitalizacji, przechowywania i udostępniania zbiorów muzealnych i fotograficznych. Powstała także infrastruktura techniczna koniecznej do zrealizowania celów digitalizacyjnych, archiwizacyjnych i upowszechniania; przygotowano obiekty do udostępnienia – metadane + digitalizacja zgodnie z najlepszymi standardami i Katalogiem Dobrych Praktyk, projekty graficzne – nowe moduły; licencje prawne; udostępnienie kolejnych 10% całości zbiorów. Upowszechniono zbiorów MHF. Stworzono atrakcyjną stronę katalogu zbiorów w tym wersja na urządzenia mobilne. Rozbudowano pracownię digitalizacyjną o profesjonalne wyposażenie w tym prototypowe urządzenia, wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań w dokumentacji obiektów i wdrażania procedur; digitalizacja w bezstratnych formatach (RAW) oraz tworzenie plików pochodnych tif i jpg; modernizacja serwerowni; rozbudowa bezpiecznego repozytorium plików.

[http://zbiory.mhf.krakow.pl/node/92064?select\[q\]=navigart%2Fselect&select\[id\]=search&select\[content\]=MHF%2012542%2FII&select\[limit\]=18](http://zbiory.mhf.krakow.pl/node/92064?select[q]=navigart%2Fselect&select[id]=search&select[content]=MHF%2012542%2FII&select[limit]=18)

[http://zbiory.mhf.krakow.pl/node/92020?select\[q\]=navigart%2Fselect&select\[id\]=search&select\[content\]=MHF%2012544%2Fii&select\[limit\]=18](http://zbiory.mhf.krakow.pl/node/92020?select[q]=navigart%2Fselect&select[id]=search&select[content]=MHF%2012544%2Fii&select[limit]=18)

[http://zbiory.mhf.krakow.pl/node/91934?select\[q\]=navigart%2Fselect&select\[id\]=search&select\[content\]=MHF%2012545%2Fii&select\[limit\]=18](http://zbiory.mhf.krakow.pl/node/91934?select[q]=navigart%2Fselect&select[id]=search&select[content]=MHF%2012545%2Fii&select[limit]=18)

[http://zbiory.mhf.krakow.pl/node/91948?select\[q\]=navigart%2Fselect&select\[id\]=search&select\[content\]=MHF%2012546%2Fii&select\[limit\]=18](http://zbiory.mhf.krakow.pl/node/91948?select[q]=navigart%2Fselect&select[id]=search&select[content]=MHF%2012546%2Fii&select[limit]=18)

http://www.europeana.eu/portal/search.html?qf=DATA_PROVIDER%3a%22Museum%20of%20History%20of%20Photography%22&rows=24

[http://zbiory.mhf.krakow.pl/node/115353?select\[q\]=navigart%2Fselect&select\[id\]=search&select\[content\]=MHF%2030276%2Fii&select\[limit\]=18](http://zbiory.mhf.krakow.pl/node/115353?select[q]=navigart%2Fselect&select[id]=search&select[content]=MHF%2030276%2Fii&select[limit]=18)

[http://zbiory.mhf.krakow.pl/node/115192?select\[q\]=navigart%2Fselect&select\[id\]=search&select\[content\]=MHF%2030297%2FII&select\[limit\]=18](http://zbiory.mhf.krakow.pl/node/115192?select[q]=navigart%2Fselect&select[id]=search&select[content]=MHF%2030297%2FII&select[limit]=18)

[http://zbiory.mhf.krakow.pl/node/115318?select\[q\]=navigart%2Fselect&select\[id\]=search&select\[content\]=MHF%2030253%2FII&select\[limit\]=18](http://zbiory.mhf.krakow.pl/node/115318?select[q]=navigart%2Fselect&select[id]=search&select[content]=MHF%2030253%2FII&select[limit]=18)

[http://zbiory.mhf.krakow.pl/node/115397?select\[q\]=navigart%2Fselect&select\[id\]=search&select\[content\]=MHF%2030255%2FII&select\[limit\]=18](http://zbiory.mhf.krakow.pl/node/115397?select[q]=navigart%2Fselect&select[id]=search&select[content]=MHF%2030255%2FII&select[limit]=18)

Wszyscy Święci w Muzeum Narodowym w Krakowie. 2015

Celem projektu była digitalizacja bezcennej kolekcji grafik z wizerunkami świętych postaci, także przedstawień mariologicznych i zapomnianych już dzisiaj patronów oraz popularyzacja online tego dotąd niepublikowanego w całości zbioru, by umożliwić dostęp do bogatego i często wykorzystywanego przez badaczy i naukowców zasobu ikonograficznego. Realizacja zaplanowanych działań projektowych umożliwiła: - digitalizację 1556 grafik z XVI - XX w., unikatowych pod względem ikonograficznym, artystycznym i historycznym, które stanowią reprezentatywny przegląd scen ewangelicznych obrazują świadectwo pobożności pokoleń wiernych, tak z terenów Rzeczypospolitej, jak i całej chrześcijańskiej Europy, a także świata. Metoda digitalizacji i parametry sprzętowe zostały wybrane na podstawie analizy technologii funkcjonujących na rynku i dobrych praktyk krajowych i zagranicznych instytucji kultury oraz dostosowane do wymagań obiektów (m.in. techniki ich wykonania, zaleceń konserwatorskich) przy jednoczesnym zapewnieniu najwyższych standardów w zakresie wydajności i jakości obrazu cyfrowego. Proces digitalizacji prowadzony był z wykorzystaniem zakupionego profesjonalnego zestawu fotograficznego. opracowanie merytoryczne 1556 grafik, w ramach którego przygotowano zostały opisy inwentarzowe i popularnonaukowe, które wraz z wizerunkami cyfrowymi służą prezentacji obiektów on-line. W ramach procesu opracowania nastąpiło uzupełnienie zasobu metadanych opisowych w systemie bazodanowym zgodnie z obowiązującymi standardami i wytycznymi w zakresie ewidencji zbiorów muzealnych. Ponadto przygotowana została warstwa interpretacyjna w postaci tekstów popularnonaukowych, objaśniających szerszej publiczności znaczenie i treści ideowe publikowanych dzieł, jak też zaopatrzenie eksponatów w słowa kluczowe, tagi lub terminy słownika Iconclass, aby ułatwić wyszukiwanie określonych tematów ikonograficznych. - udostępnienie online na platformie "Cyfrowe Dziedzictwo Kulturowe" prezentującej najcenniejsze zbiory z regionu Małopolski oraz na stronie Muzeum (fotogalerie eksponatów). - zarchiwizowanie na przestrzeni serwerowej, która została rozbudowana o dodatkową półkę dyskową wizerunków cyfrowych obiektów zdigitalizowanych w ramach niniejszego projektu. - pozyskanie nośnika dyskowego do

przekazania kopii wzorcowej zdigitalizowanych obiektów. Ponadto projekt został wsparty kampanią promocyjną w ramach działalności bieżącej Muzeum.